

нето на културните различия, за промяна на отрицателните образи, за преодоляване на взаимното неразбиране между ромите и нероми. При сътрудничество между правителствата, гражданските организации и представители на ромите се търсят решения за социалното им осигуряване, професионална квалификация, осигуряване на обществения ред и пр.

В очертаващата се промяна на обществените нагласи към ромите в Западна Европа се откроява позитивното отношение на Католическата църква, която в предходните векове участва в негативната политика спрямо тях. По инициатива на Римската курия е създаден (1970 г.) Папски съвет за работа сред ромите по света. Папа Йоан-Павел II осъжда остро дискриминацията към тях и настоява за уважение на идентичността им и за официалното им признаване за малцинство. Той изтъква, че ромите са „призвани да участват в строителството на един по-братски свят, на един наистина „общ дом“ за всички“. Главата на Римокатолическата църква подчертава, че те са предразположени за това от своята етническа самобитност, „която не познава териториални граници и която винаги е отхвърляла въоръжената борба като средство за налагане“, че те са „малцинство, което обединява в една уникална културна общност хора, разпръснати из целия свят“.

РОМСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ. В своята история ромите винаги са били разделени на групи. Началото на идеята за общо управление на общността се поставя след Първата световна война.

През 20-те години е образуван Съюз на циганите в Руската федерация (1925), Съюз на циганите в Белорусия (1927), Общ съюз на ромите в Румъния (1934), Панелинска културна асоциация на гръцките цигани (1939). В България първата ромска организация – „Египет“ – е основана през 1919 г., а през 1929 – организацията „Бъдеще“.

Поради преследванията преди и по време на Втората световна война ромските организации прекъсват дейността си. След войната такива се създават в почти всички държави в Западна Европа.

През 1952 г. възниква Асоциацията на синтите в Германия, през 1962 – Асоциацията на житаните във Франция, през 1967 – Асоциацията на циганите във Финландия. Техните организации се създават в Швеция, Швейцария, Белгия, Ирландия и пр.

Такива се появяват и във всички комунистически държави. В Чехословакия това е Словашко-ромски съюз (1968), в Унгария – Културна асоциация на циганите (1958), в бивша Югославия – след 1971 г. също възниква мощно циганско движение, в България през 1945 г. е основана Общощиганска организация против фашизма, расизма и за културното издигане на циганското малцинство.

Заглавната страница на книгата на Лиежоа, посветена на циганите

След 1989 г. на политическата сцена излизат голям брой ромски организации. От Естония до Албания и от България до Полша те постепенно развиват свои структури, увеличават влиянието си в политическия живот. В редица държави – Чехия, Словакия, Румъния, Унгария, България, те имат свои представители в парламентите.

В периода 1990 – 1992 г. в България възникват Демократичният съюз „Рома“, Обединеният ромски съюз, Конфедерация на ромите, Федерацията на обединените ромски общности и още десетина други. България е единствената европейска държава, където ромските организации не се развиват като политически движения поради конституционното ограничение за създаване на партии на религиозна и етническа основа.

Много от ромските организации имат свои бюлетини, вестници и списания, издавани на романи и/или на езика на съответната страна. Едновременно с процеса на развитие и умножаване на националните ромски организации се развива и световното ромско движение. През 1967 г. е основан Международен ромски комитет (начело с Ванко Руда), който за кратко време се превръща в международна федерация на десетки